

**Қазақстан Республикасы Стратегиялық
жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық
статистика бюросының басшысы 2025 жылғы 23
маусымдағы № 18 бұйрығына 2-қосымша**

Приложение 2 к приказу

Руководитель Бюро национальной статистики
Агентства по стратегическому планированию и
реформам Республики Казахстан
от 23 июня 2025 года № 18

**Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика
министрлігі Статистика комитеті төрағасының
2020 жылғы 7 қыркүйектегі
№ 34 бұйрығына 2-қосымша**

Приложение 2 к приказу

Председателя Комитета по статистике Министерства
национальной экономики Республики Казахстан
от 7 сентября 2020 года № 34

**«Еңбек бойынша есеп» (индексі 1-Т, кезеңділігі жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың статистикалық нысанын
толтыру жөніндегі нұсқаулық**

Инструкция по заполнению статистической формы общегосударственного статистического наблюдения «Отчет по труду» (индекс 1-Т, периодичность годовая)

1. Осы нұсқаулық «Еңбек бойынша есеп» (индексі 1-Т, кезеңділігі жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқаудың статистикалық нысанын (бұдан әрі – статистикалық нысан) толтыруды нақтылайды. 2. Осы нұсқаулықта мынадай анықтамалар пайдаланылады: 1) жұмыс уақыты – жұмыскер жұмыс берушінің актілеріне және еңбек шартының талаптарына сәйкес еңбек міндеттерін орындайтын уақыт, сондай-ақ Еңбек кодексіне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілеріне, ұжымдық шартқа, жұмыс берушінің актісіне сәйкес жұмыс уақытына жатқызылған өзге де уақыт кезеңдері; 2) Еңбек кодексінде белгіленген қалыпты ұзақтықтан аз уақыт, оның ішінде: толық емес жұмыс күні, яғни күнделікті жұмыс (жұмыс ауысымы) ұзақтығының нормасын азайту; толық емес жұмыс аптасы, яғни жұмыс аптасындағы жұмыс күндерінің санын қысқарту; күнделікті жұмыс (жұмыс ауысымы) ұзақтығының нормасын бір мезгілде азайту және жұмыс аптасындағы жұмыс күндерінің санын қысқарту толық емес жұмыс уақыты болып есептеледі.	1. Настоящая инструкция детализирует заполнение статистической формы общегосударственного статистического наблюдения «Отчет по труду» (индекс 1-Т, периодичность годовая) (далее – статистическая форма). 2. В настоящей инструкции используются следующие определения: 1) рабочее время – время, в течение которого работник в соответствии с актами работодателя и условиями трудового договора выполняет трудовые обязанности, а также иные периоды времени, которые в соответствии с Трудовым кодексом, иными нормативными правовыми актами Республики Казахстан, коллективным договором, актом работодателя отнесены к рабочему времени; 2) неполным рабочим временем считается время, которое меньше нормальной продолжительности, установленной Трудовым кодексом, в том числе: одновременное уменьшение нормы продолжительности ежедневной работы (рабочей смены) и сокращение числа рабочих дней в рабочей неделе; неполный рабочий день, то есть уменьшение нормы продолжительности ежедневной работы (рабочей смены); неполная рабочая неделя, то есть сокращение числа рабочих дней в рабочей неделе.
---	---

3. Статистикалық нысанды өзінің орналасқан жері бойынша заңды тұлғаның құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері, оларға заңды тұлғаның статистикалық нысанды тапсыру бойынша өкілеттігі берілген жағдайда тапсырады. Егер құрылымдық және оқшауланған бөлімшелердің мұндай өкілеттіктері болмаған жағдайда статистикалық нысанды олардың орналасқан жерін көрсете отырып, өзінің құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері бөлінісінде заңды тұлға ұсынады. Өз қызметін екі немесе одан да көп облыстардың аумағында жүзеге асыратын заңды тұлғалар әрбір бөлімше бойынша жеке бланкілерде статистикалық нысанды ұсынады, яғни қызметті жүзеге асыру орны бойынша деректерді көрсетеді. 4. Статистикалық нысанды респондент белгіленген күнтізбелік есепті кезең уақытында толтырады: жыл. Деректер жұмыс берушінің актілері және бастапқы есеп құжаттамасының біріздендірілген нысандары: қызметкерді жұмысқа қабылдау, басқа жұмысқа ауыстыру, еңбек шартын бұзу туралы бұйрықтардың (өкімдердің), жұмыс уақытын пайдалану есебінің табельдері, есеп айырысу-төлем ведомостерінің негізінде толтырылады. Жұмыс уақытын пайдалану есебінің табелінде жұмысқа шықпау себептері, толық емес жұмыс күні, үстеме жұмыс туралы, жұмыс режиміндегі өзгерістер туралы белгілер тиісті құжаттар (еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтар, бұйрықтар (өкімдер) негізінде ғана көрсетіледі. 5. Есепті кезең ішінде құрылымдық және оқшауланған бөлімшелер бір заңды тұлғадан екінші тұлғаға берілген (сатылған, қайта құрылған) жағдайда, берген заңды тұлғаның статистикалық нысандарынан көрсетілген деректер жыл басынан бергі кезең үшін алып тасталады және құрамына құрылымдық және оқшауланған бөлімшелер кіретін заңды тұлғаның есебіне жыл басынан бастап енгізіледі. Заңды тұлғаның шаруашылық жүргізуінің ұйымдық-құқықтық нысаны өзгерген жағдайда, заңды тұлғаның жаңа статусы бойынша деректер өзгеріс болған уақыттан бастап есептеледі, бұрынғы статусы бойынша жыл басынан бергі айлардағы деректер статистикалық нысаннан алып тасталмайды. 6. Статистикалық нысанда қателер және басқа да бұрмалаушылықтар анықталған жағдайда, заңды тұлғалар есептік деректерді түзетуді бұдан кейінгі есептердің өспелі қорытынды деректерінде қателер немесе бұрмалаушылықтар табылғаннан кейін жүргізеді. 7. Тізімдік сан бойынша деректерді толтырғанда, жұмыс берушінің актілерін орындай отырып, жұмысты белгілі бір мамандығы, біліктілігі немесе лауазымы бойынша орындайтын, есепті кезеңде ұйымның тізімінде бар барлық қызметкерлер, сондай-ақ қоғамдық бастамаларда жұмыс істейтін адамдар (төлемақысыз және кез-келген келісімшартсыз орындалған жұмысты білдіреді) ескеріледі. Тізімдік санға:	3. Статистическую форму представляют структурные и обособленные подразделения юридического лица по месту своего нахождения, если им делегированы полномочия по сдаче статистических форм юридическим лицом. Если структурные и обособленные подразделения не имеют таких полномочий, статистическую форму представляет юридическое лицо в разрезе своих структурных и обособленных подразделений с указанием их местонахождения. Юридические лица, осуществляющие свою деятельность на территории двух и более областей, представляют статистическую форму на отдельных бланках по каждому подразделению, то есть отражают данные по месту осуществления деятельности. 4. Статистическая форма заполняется респондентом за установленный календарный отчетный период времени: год. Данные заполняются на основании актов работодателя и унифицированных форм первичной учетной документации: приказов (распоряжений) о приеме работника на работу, переводе на другую работу, прекращении трудового договора, табеля учета использования рабочего времени, расчетно-платежных ведомостей. В табеле учета использования рабочего времени отметки о причинах неявок на работу, о неполном рабочем дне, о сверхурочной работе, об изменениях режима работы отражаются только на основании соответствующих документов (листы о временной нетрудоспособности, приказы (распоряжения)). 5. При передаче (продаже, реорганизации) структурных и обособленных подразделений из одного юридического лица в другое в течение отчетного периода, из статистической формы передавшего юридического лица, указанные данные исключаются за период с начала года и включаются в отчет того юридического лица, в состав которого были приняты структурные и обособленные подразделения, также с начала года. При изменении организационно-правовой формы юридического лица данные по новому статусу юридического лица учитываются с того времени, с которого произошло изменение, данные за предыдущие месяцы с начала года по прежнему статусу из статистической формы не исключаются. 6. При выявлении ошибок и других искажений в статистической форме исправление отчетных данных юридическими лицами производится после обнаружения ошибки или искажения в нарастающих итоговых данных последующих отчетов. 7. При заполнении данных по списочной численности учитываются все работники, которые числятся в списках организации в отчетном периоде, выполняющие работу по определенной специальности, квалификации или должности с исполнением актов работодателя, а также лица, занятые на общественных началах (подразумевается работа без оплаты и заключения
---	--

1) қызметкерлер: бірлескен кәсіпорындарда жұмыс істейтін басқа елдердің жұмысшылары мен мамандары, сондай-ақ шетел жұмыс күштері – республика аумағында еңбек қызметін жүзеге асыру үшін жұмыс беруші елден тысқары жалдаған шетелдіктер және азаматтығы жоқ азаматтар; жұмысты вахталық әдіспен орындау үшін жіберілгендер; толық емес жұмыс уақытына жұмысқа қабылданғандар; қысқартылған жұмыс уақыты бойынша қабылданғандар (он сегіз жасқа толмаған қызметкерлер; ауыр жұмыстарда, зиянды және (немесе) қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтін қызметкерлер; бірінші және екінші топ мүгедектері бар); аталған ұйымда жалақысын сақтай отырып, іссапарларда жүргендер, сондай-ақ шетелдерде қысқа мерзімді қызметтік іссапарларда жүрген қызметкерлер қосылады; егер олар жалақыны осы ұйымнан алатын болса, ұйымнан тыс жерлерде уақытша жұмыс істейтіндер (жүктелім бойынша); егер олардың жалақысы негізгі жұмыс орны бойынша сақталмайтын болса, басқа ұйымдардан жұмысқа уақытша тартылғандар; егер олар штаттық лауазымға қабылданған болса, жоғары оқу орындарының ғылыми-зерттеу секторларына жұмысқа тартылған жоғары оқу орындарының күндізгі бөлімінің студенттері; қызметкердің оған тапсырылатын жұмысқа сәйкестігін тексеру мақсатында жұмысқа сынақ мерзімімен қабылданғандар. Аталған қызметкерлер тізімдік санға еңбек шартының әрекет етуінен бастап енгізіледі; уақытша жұмыста жоқ қызметкерлердің (науқастануына, оқу демалысына, жүктілігі және босануы бойынша демалысына, бала күтімі бойынша демалыста болуына, мерзімді әскери қызметті өтеуіне байланысты) орнына қабылданғандар; ұйыммен жұмысты үйінде (үйде жұмыс істейтін қызметкерлер) жеке еңбегімен орындау туралы еңбек шартын жасағандар қосылады. Өз материалдарымен және өзінің немесе жұмыс беруші бөліп беретін не жұмыс берушінің қаражаты есебінен сатып алынатын жабдықтарды, құрал-саймандар мен тетіктерді пайдалана отырып жұмыс берушімен жұмысты үйде жеке еңбегімен орындау туралы еңбек шартын жасасқан адамдар жұмысты үйде істейтін қызметкерлер деп саналады. Қызметкерлердің тізімдік санында жұмысты үйде істейтін қызметкерлер әрбір күнтізбелік күн үшін бүтін бірлік ретінде есептеледі. 2) қоғамдық бастамаларда жұмыс істейтін адамдар қосылады (жалақы есептелетін және есептелмейтін). Қоғамдық бастамаларда жұмыс істейтін адамдардың тізімдік санында әрбір	какого - либо договора). В списочную численность включаются: 1) работники: рабочие и специалисты других стран, работающие на совместных предприятиях, а также иностранная рабочая сила – иностранцы и лица без гражданства, нанимаемые работодателем за пределами страны для осуществления трудовой деятельности на территории республики; направленные для выполнения работы вахтовым методом; принятые на работу на неполное рабочее время; принятые по сокращенному рабочему времени (работники, не достигшие восемнадцатилетнего возраста; работники, занятые на тяжелых работах, работах с вредными и (или) опасными условиями труда; с инвалидностью первой и второй групп); находящиеся в командировках, при сохранении за ними заработной платы в данной организации, включая работников, находящихся в краткосрочных служебных командировках за границей; временно работающие (по нарядам) за пределами организации, если они получают заработную плату в данной организации; временно привлекаемые на работу из других организаций, если за ними не сохраняется заработная плата по месту основной работы; студенты дневных отделений высших учебных заведений, привлеченные научно-исследовательскими секторами высших учебных заведений для выполнения работ, если они зачислены на штатные должности; принятые на работу с испытательным сроком в целях проверки соответствия квалификации работника поручаемой работе. Данные работники, включаются в списочную численность с начала действия трудового договора; принятые для замещения временно отсутствующих работников (ввиду болезни, учебного отпуска, отпуска по беременности и родам, отпуска по уходу за ребенком, прохождения срочной воинской службы); заключившие трудовой договор с организацией о выполнении работы на дому личным трудом (надомные работники). Надомными работниками считаются лица, заключившие трудовой договор с работодателем о выполнении работы на дому личным трудом со своими материалами и с использованием своего оборудования, инструментов и приспособлений или выделяемых работодателем, либо приобретаемых за счет средств работодателя. В списочной численности работников надомные работники учитываются за каждый календарный день как целые единицы. 2) лица, занятые на общественных началах (с начислением и без начисления заработной платы).
--	--

күнтізбелік күн бүтін бірлік ретінде есептеледі.

Сондай-ақ, келесі себептер бойынша ұйымда уақытша болмаған қызметкерлер де тізімдік санға қосылады:

- 1) ақы төленетін жыл сайынғы еңбек демалысында жүргендер;
- 2) әкімшілік құқық бұзғаны үшін әкімшілік қамауға алынған қызметкерлерді қоса, себепсіз жұмысқа шықпағандар;
- 3) білім беру ұйымдарында оқып жүрген және жалақысы сақталмайтын демалыста жүргендер, сонымен қатар қызметкердің өтініші негізінде еңбек шарты тараптарының келісімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыстағы білім беру ұйымдарына түсу үшін түсу емтиханын тапсыратын қызметкерлер;
- 4) демалыс және мереке күндеріндегі жұмысы үшін қосымша демалыс күнін алғандар;
- 5) егер олардың жалақысы сақталатын болса, біліктілігін арттыру немесе қайта даярлау үшін білім беру ұйымдарына жұмыстан босатылып жіберілгендер;
- 6) еңбек ақыны толық немесе жартылай сақтаумен сынақтар мен емтихандарға дайындалу және оларды тапсыру, зертханалық жұмыстарды орындау, дипломдық жұмысты (жобаны) дайындау мен қорғау үшін оқу демалыстарында жүргендер;
- 7) жүктілігі және босануы бойынша демалыста, жаңа туған нәрестені (балаларды) асырап алуға байланысты демалыста, бала үш жасқа толғанға дейін оның күтімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыстарда жүргендер;
- 8) жұмыс берушінің қызметкерлер өкілдерімен келісу бойынша қабылданған актілерімен бекітілген ауысымдық кестелерге сәйкес демалыс күндері барлар;
- 9) қызметкердің өтініші негізінде еңбек шарты тараптарының келісімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыста жүргендер;
- 10) науқастануына байланысты жұмысқа келмегендер (еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтарға сәйкес жұмысқа шыққанға дейін науқастанған бүкіл кезең ішінде немесе мүгедектік бойынша шыққанға дейін);
- 11) өндірістің бос тұруына байланысты орнында болмағандар;
- 12) сот өкімі шыққанға дейін тергеуде жатқандар;
- 13) ұзақ мерзімді қызметтік іссапарға жіберілгендер, оның ішінде құрылыс, монтаждау және реттеу жұмыстарын орындау мақсатында жіберілгендер;
- 14) шақыру бойынша әскери қызметті өтеу және әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша дайындықта жүргендер;
- 15) жұмыспен қамту мәселелері бойынша уәкілетті органмен өзара іс-қимыл негізінде ұйымға жұмыс үшін тартылғандар қосылады.

Тізімдік санға:

1) қызметкерлер:

басқа ұйымдардан қоса атқарушылық бойынша жұмысқа қабылданған;

В списочной численности лица, занятые на общественных началах, учитываются за каждый календарный день как целые единицы.

В списочную численность также включаются работники, временно отсутствующие в организации по следующим причинам:

- 1) находящиеся в оплачиваемых ежегодных трудовых отпусках;
- 2) совершившие прогулы, включая работников, подвергнутых административному аресту за административные правонарушения;
- 3) обучающиеся в организациях образования и находящиеся в отпусках без сохранения заработной платы, а также работники, поступающие в организации образования для сдачи вступительных экзаменов и находящиеся в отпуске без сохранения заработной платы по соглашению сторон трудового договора на основании заявления работника;
- 4) получившие день отдыха за работу в выходные и праздничные дни;
- 5) направленные с отрывом от работы в организации образования, для повышения или переподготовки квалификации, если за ними сохраняется заработная плата;
- 6) находящиеся в учебном отпуске для подготовки и сдачи зачетов и экзаменов, выполнения лабораторных работ, подготовки и защиты дипломной работы (проекта) с сохранением полностью или частично заработной платы;
- 7) находящиеся в отпусках по беременности и родам, в отпусках в связи с усыновлением (удочерением) новорожденного ребенка (детей), в отпусках без сохранения заработной платы по уходу за ребенком до достижения им возраста трех лет;
- 8) имеющие выходной день согласно графикам сменности, утвержденными актами работодателя, принятыми по согласованию с представителями работников;
- 9) находящиеся в отпусках без сохранения заработной платы по соглашению сторон трудового договора на основании заявления работника;
- 10) не явившиеся на работу по болезни (в течение всего периода болезни до возвращения на работу в соответствии с листами о временной нетрудоспособности или до выбытия по инвалидности);
- 11) отсутствующие в связи с простоем производства;
- 12) находящиеся под следствием до вынесения приговора суда;
- 13) направленные в служебные командировки длительного характера, в том числе в целях выполнения строительных, монтажных и наладочных работ;
- 14) проходящие воинскую службу по призыву и находящиеся на подготовке по военно-техническим и другим военным специальностям;
- 15) привлеченные для работы в организации, на основании взаимодействия с уполномоченным органом по вопросам занятости.

Не включаются в списочную численность:

егер олардың негізгі жұмыс орнындағы жалақысы сақталмайтын болса, басқа ұйымға уақытша жұмысқа жіберілгендер қосылмайды.

Қоса атқарушылық бойынша жұмысты орындайтын қызметкерлерге негізгі жұмыс уақытынан бос уақытында еңбек шартының талаптарында тұрақты ақы төленетін басқа жұмысты орындайтындар жатады.

Ұйымда еңбек қатынастарында тұрған (негізгі жұмыс орны бойынша) немесе екі, бір жарым мөлшерлемесі бар қосымша атқарушылық бойынша жұмысты атқаратын қызметкер осы ұйым қызметкерлерінің тізімдік санында бір адам (бүтін бірлік) ретінде саналады.

2) адамдар:

азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша жұмысты орындаушы.

Жұмысты азаматтық-құқықтық шарттар бойынша орындайтын адамдарға ұйымның ішкі еңбек тәртібіне бағынбай жүзеге асырылатын, белгіленген нақты жұмыс көлемін (біржолғы, арнаулы шаруашылық) орындау уақытына ғана шарт бойынша қабылданғандар жатады.

Есепті кезеңнің басына (соңына) қызметкерлердің тізімдік саны есепті кезеңнің белгілі бір күніне: сол күні қабылданғандарды қоса алғанда және кеткен қызметкерлерді қоспағанда, айдың бірінші немесе соңғы күні ұйымның тізімдік құрамындағы қызметкерлер санының көрсеткіші болып табылады.

Белгілі бір кезең ішінде қызметкерлердің орташа тізімдік санын анықтау үшін жұмыс берушінің актілері негізінде нақтыланатын (қабылдау, қызметкерлерді басқа жұмысқа ауыстыру және еңбек шартын тоқтату туралы бұйрықтар, өкімдер) тізімдік құрамдағы қызметкерлер санының күн сайынғы есебі жүргізіледі.

Ұйымда толық ай жұмыс істеген, сондай-ақ орташа алғанда есепті айда толық ай жұмыс істемеген қызметкерлердің тізімдік саны (жаңадан құрылған, таратылған, өндірістің маусымдық сипаты бар ұйымдардағы), қызметкерлердің орташа тізімдік санын мереке және демалыс күндерін қоса алғанда, есепті айдың әрбір күнтізбелік күніне қосу және алынған соманы есепті айдағы күнтізбелік күндер санына бөлу арқылы есептеледі.

Демалыс немесе мереке күнгі тізімдік құрамдағы қызметкерлер саны соның алдыңғы жұмыс күнгі қызметкерлердің тізімдік санына тең деп қабылданады. Қатарынан екі немесе одан да көп демалыс немесе мерекелік күндер болса, осы күндердің әрқайсысындағы тізімдік құрамдағы қызметкерлер саны сол демалыс немесе мерекелік күндердің алдындағы жұмыс күнгі тізімдік құрамдағы қызметкерлер санымен тең етіп алынады.

Бір тоқсанға орташа алғандағы қызметкерлердің тізімдік саны ұйымның тоқсандағы жұмыс істеген барлық айларындағы қызметкерлердің орташа тізімдік санын қосу және алынған соманы үшке бөлу жолымен анықталады.

Жыл басынан бастап есепті айды қоса есептеген кезеңдегі қызметкерлердің

1) работники:

принятые на работу по совместительству из других организаций;

временно направленные на работу в другую организацию, если за ними не сохраняется заработная плата по месту основной работы.

К работникам, выполняющим работы по совместительству, относятся лица, выполняющие другую регулярную оплачиваемую работу на условиях трудового договора в свободное от основной работы время.

Работник, выполняющий работу по совместительству в организации, с которой он уже состоит в трудовых отношениях (по месту основной работы) или имеющий две, полторы ставки, учитывается в списочной численности работников данной организации как один человек (целая единица).

2) лица:

выполняющие работы по договорам гражданско-правового характера.

К лицам, выполняющим работы по договорам гражданско-правового характера, относятся лица, принятые по договору только на время выполнения определенного, конкретного объема работ (разовых, специальных хозяйственных), осуществляемых без подчинения внутреннему трудовому распорядку организации.

Списочная численность работников на начало (конец) отчетного периода является показателем численности работников списочного состава организации на определенную дату отчетного периода: на первое или последнее число месяца, включая принятых и исключая выбывших в этот день работников.

Для определения списочной численности работников в среднем за определенный период ведется ежедневный учет численности работников списочного состава, который уточняется на основании актов работодателя (приказов, распоряжений о приеме, переводе работников на другую работу и прекращении трудового договора).

Списочная численность работников отработавших полный месяц в организации, а также отработавших неполный месяц (в организациях, вновь образованных, ликвидированных, имеющих сезонный характер производства) в среднем за отчетный месяц исчисляется путем суммирования списочной численности работников за каждый календарный день отчетного месяца, включая праздничные и выходные дни, и деления полученной суммы на число календарных дней отчетного месяца.

Численность работников списочного состава за выходной или праздничный день принимается равной списочной численности работников за предшествующий рабочий день. При наличии двух или более выходных или праздничных дней подряд численность работников списочного состава за каждый из этих дней принимается равной численности работников списочного состава за рабочий день, предшествовавший выходным и праздничным дням.

орташа тізімдік саны жыл басынан бастап есепті айды қоса есептеген кезеңдегі барлық өткен айлардағы қызметкерлердің орташа айлық санын қосу және жыл басынан бергі кезең ішінде ұйымның жұмыс істеген айларының санына алынған қосындыны бөлу жолымен анықталады.

Қызметкерлердің бір жылға орташа алғандағы тізімдік саны есепті жылдың барлық айларына орташа алғандағы қызметкерлердің орташа санын қосу және алынған соманы он екіге бөлу жолымен анықталады.

Егер ұйым толық бір жыл істемесе (маусымдық жұмыс сипаты немесе есепті жылдың қаңтарынан кейін құрылған), онда қызметкерлердің орташа тізімдік саны ұйымның жұмыс істеген барлық айларындағы қызметкерлердің орташа тізімдік санын қосып, алынған соманы он екіге бөлу жолымен анықталады.

8. Орташа айлық жалақыны есептеу үшін қолданылатын қызметкерлердің нақты саны бойынша деректерді толтырғанда тізімдік құрамдағы қызметкерлер санынан осы Нұсқаулықтың 7-тармағының 3), 7), 9), 13) және 14) тармақшаларында көрсетілген санаттағы қызметкерлер алып тасталады.

Қоса атқарушылық бойынша (басқа ұйымдардан) қабылданған немесе толық емес жұмыс уақытына қабылданған (ауыстырылған) қызметкерлер нақты санында есептеу арқылы есепке алынады және олардың саны есепті айдағы жұмыспен өтелген адам-сағатты бір айдағы жұмыс уақытының белгіленген ұзақтығына бөлу жолымен анықталады.

Толық емес жұмыс уақытына қабылданған қызметкерлер, тізімдік санында бүтін бірлік ретінде есептеледі, ал нақты санды есептеу кезінде өтелген жұмыс уақыты бойынша есептеледі.

Өндірістік-экономикалық сипаттағы себептер бойынша жұмысын уақытша тоқтатқан ұйымдар қызметкерлердің нақты санын жалпы негізде анықтайды, яғни мұндай қызметкерлер нақты санда бүтін бірлік ретінде есептеледі.

Толық ай (тоқсан, жыл) жұмыс істемеген ұйымдар бойынша кезең ішінде орташа алғанда, қызметкерлердің нақты санын есептеу тәртібі (орташа айлық жалақыны есептеу үшін қабылданған) осы Нұсқаулықтың 7-тармағында көрсетілген кезең ішіндегі орташа алғандағы қызметкерлердің тізімдік санын есептеу тәртібіне ұқсас.

Орташа айлық жалақыны есептеу үшін азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша тартылған адамдар қызметкерлердің нақты санына қосылмайды. Азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша тартылған адамдардың есебі статистикалық нысанның 4-бөлімінде жеке жүргізіледі. Аталған адамдар осы шарттың барлық қолданыстағы кезеңінде әрбір күнтізбелік күн үшін бүтін бірлік ретінде есептеледі.

Қызметкерлердің нақты санына жалақысы есептелетін қоғамдық бастамаларда жұмыспен қамтылған адамдар кіреді.

Списочная численность работников в среднем за квартал определяется путем суммирования списочной численности работников в среднем за все месяцы работы организации в квартале и деления полученной суммы на три.

Списочная численность работников в среднем за период с начала года по отчетный месяц включительно определяется путем суммирования списочной численности работников в среднем за все месяцы работы организации, истекшие за период с начала года по отчетный месяц включительно, и деления полученной суммы на число месяцев за период с начала года.

Списочная численность работников в среднем за год определяется путем суммирования средней численности работников в среднем за все месяцы отчетного года и деления полученной суммы на двенадцать.

Если организация работала неполный год (сезонный характер работы или образована после января месяца отчетного года), то списочная численность работников в среднем за год определяется путем суммирования списочной численности работников в среднем за все месяцы работы организации и деления полученной суммы на двенадцать.

8. При заполнении данных по фактической численности работников, которая принимается для расчета среднемесячной заработной платы, из численности работников списочного состава исключаются категории работников, указанных в подпунктах 3), 7), 9), 13) и 14) пункта 7 настоящей Инструкции.

Работники, принятые по совместительству, либо принятые (переведенные) на неполное рабочее время в фактической численности работников учитываются расчетным путем, и их численность определяется путем деления числа отработанных человеко-часов в отчетном месяце на установленную продолжительность рабочего времени за месяц.

Работники, принятые на неполное рабочее время в списочной численности будут учитываться как целые единицы, а при расчете фактической численности будут учитываться по отработанному времени.

Организации, временно приостановившие работу по причинам производственно - экономического характера определяют фактическую численность работников на общих основаниях, то есть такие работники в фактической численности учитываются как целые единицы.

Порядок исчисления фактической численности работников, в среднем за период (принимаемой для исчисления среднемесячной заработной платы), по организациям, работавшим неполный месяц (квартал, год), аналогичен порядку исчисления списочной численности работников, в среднем за период, указанных в пункте 7 настоящей Инструкции.

Лица, привлеченные по договорам гражданско-правового характера, не включаются в фактическую численность работников для исчисления среднемесячной

Еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтарға сәйкес науқастануына байланысты жұмысқа келмеген қызметкерлер, нақты санында есептеу арқылы есепке алынады және олардың саны есепті айдағы жұмыспен өтелген адам-сағатты бір айдағы жұмыс уақытының белгіленген ұзақтығына бөлу жолымен анықталады.

9.Ұйымның барлық қызметкерлері Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитеті төрағасының 2017 жылғы 11 мамырдағы № 130-од бұйрығымен бекітілген, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің (www.enbek.gov.kz) интернет-ресурсында орналастырылған «Қызметтер жіктеуіші» Қазақстан Республикасының ұлттық жіктеуішіне сәйкес негізгі қызмет топтары бойынша жіктеледі (бөлінеді).

10.Қызметкерлердің білім деңгейлері «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңына сәйкес айқындалады.

Жоғары білімі бар қызметкерлерге жоғары оқу орындарын, оның ішінде ұлттық зерттеу университеті, ұлттық жоғары оқу орнын, зерттеу университетін, университет, академия, институт және оларға теңестірілгендерді (консерватория, жоғары мектеп, жоғары училище) бітірген адамдар жатады.

Жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар қызметкерлерге резидентура, магистратура және докторантураны бітірген адамдар жатады.

Техникалық, кәсіптік және орта білімнен кейінгі білімі бар қызметкерлерге негізгі орта және (немесе) жалпы орта білім базасында училище, колледж, кәсіптік лицей, кәсіптік техникалық мектеп, техникум және жоғары техникалық мектепті бітірген адамдар жатады.

11.Егер кәсіпорында экономикалық қызметтің негізгі түрінен басқа экономикалық қызметтің өзге түрлері болған жағдайда, респонденттер қосалқы қызмет түрі (үшінші тұлғалар үшін өнімдер өндіру мақсатында жүзеге асырылатын, негізіден басқа қызмет түрі) бойынша деректерді толтырады.

12.Статистикалық нысанның 2.1-бөлімі бойынша деректер Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 21 желтоқсандағы № 981 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12600 болып тіркелген) Әкімшілік персоналға жататын жұмыскерлер лауазымдары атауларының тізбесі негізінде толтырылады. Өндірістік персоналға ұйымдағы әкімшілік персоналды есепке алмағанда қалған қызметкерлер жатады.

13.Жалақы қоры бойынша деректерді толтырғанда респонденттер қызметкерлердің есептелген жалақы қорын, сондай-ақ қоғамдық бастамаларда жұмыс істейтін адамдардың жалақы қорын көрсетеді.

Жалақы қорында ақша түріндегі, сондай-ақ ақша бірлігіне ауыстырылған заттай түрдегі барлық төлемдер ескеріледі.

Айға, тоқсанға, жартыжылдыққа және жылға есептелген сыйлықақылар

заработной платы. Учет лиц, привлеченных по договорам гражданско-правового характера, ведется отдельно в разделе 4 статистической формы. Данные лица учитываются за каждый календарный день как целые единицы в течение всего периода действия этого договора.

В фактическую численность работников включаются лица, занятые на общественных началах с начислением заработной платы.

Работники, не явившиеся на работу по болезни в соответствии с листами о временной нетрудоспособности, в фактической численности учитываются расчетным путем, и их численность определяется путем деления числа отработанных человеко-часов в отчетном месяце на установленную продолжительность рабочего времени за месяц.

9. Все работники организации классифицируются (распределяются) по основным группам занятий в соответствии с Национальным Классификатором занятий Республики Казахстан «Классификатор занятий», утвержденным приказом Председателя Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 11 мая 2017 года № 130-од, который размещен на сайте Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан (www.enbek.gov.kz).

10. Уровни образования работников определяются в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об образовании».

К работникам, имеющим высшее образование, относятся лица, окончившие высшие учебные заведения, в том числе национальный исследовательский университет, национальное высшее учебное заведение, исследовательский университет, университет, академию, институт и приравненные к ним (консерватория, высшая школа, высшее училище).

К работникам, имеющим послевузовское образование, относятся лица, окончившие резидентуру, магистратуру и докторантуру.

К работникам, имеющим техническое, профессиональное и послесреднее образование, относятся лица, окончившие училище, колледж, профессиональный лицей, профессиональную техническую школу, техникум и высшую техническую школу на базе основного среднего и (или) общего среднего образования.

11. Данные по вторичному виду деятельности (вид деятельности, помимо основного, который осуществляется с целью производства продуктов для третьих лиц) респонденты заполняют в том случае, если предприятие помимо основного вида экономической деятельности имеет другие виды экономической деятельности.

12. Данные по разделу 2.1 статистической формы заполняются на основании Перечня наименований должностей работников, относящихся к административному персоналу, утвержденного приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 21 декабря 2015 года № 981 (зарегистрирован в

тиісті есептік кезеңде толық көлемінде есепке алынады. Жалақы қорына қосылатындар: 1) тарифтік мөлшерлемелер мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы: қызметкерлерге орындалған жұмыс немесе жұмыспен өтелген уақыт үшін тарифтік мөлшерлемелер, лауазымдық айлықақылар, келісімді бағалау бойынша, түскен табыстан пайызбен және үлес бойынша, ұйымда қабылданған еңбекақы төлеудің түрлері мен жүйелеріне қарамастан есептелген жалақы; тарифтік мөлшерлемелер мен лауазымдық айлықақыларға үстемеақылар (еңбек сіңірген жылдары, жұмыс өтілі, кәсіби шеберлігі, ғылыми дәрежесі, дипломатиялық рангі және тағы басқалар); өзінің негізгі жұмысынан босатылмастан лауазымдарды қоса атқарғаны (қызмет көрсету аймақтарын кеңейткені) немесе жұмыста уақытша болмаған қызметкердің міндеттерін орындағаны үшін төленетін қосымша ақы сомалары; газет, журнал және өзге де бұқаралық ақпарат құралдарының редакциялары қызметкерлерінің тізімдік құрамында тұратын қызметкерлерге төленетін қаламақы; жұмыспен қамту мәселесі бойынша уәкілетті органмен өзара іс-қимыл негізінде ұйымға жұмыс істеуге тартылған адамдардың орындаған жұмыстары үшін есептелген сомалар; әскери қызметтегі міндеттерін орындауға байланысты әскери қызметшілер мен ішкі істер органдарының қызметкерлері алатын төлемдердің барлық түрлері; ұйым қызметкерлерінің тізімдік құрамында тұрмайтын адамдарға еңбекақы төлеу (басқа ұйымдардан қоса атқарушылық бойынша жұмысқа қабылданғандар); 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар: ай сайынғы сыйлықақылар (олардың төлем көздеріне қарамастан тұрақты сипаттағы); төлем көздеріне қарамастан біржолғы сыйлықақылар; біржолғы сыйлықақылар (еңбек сіңірген жылдары, жұмыс өтілі, кәсіби шеберлігі, ғылыми дәрежесі, дипломатиялық рангі және тағы басқалар); тоқсандағы, жартыжылдықтағы, бір жылдағы жұмыс қорытындысы бойынша сыйақылар; демалысқа сауықтыру үшін жыл сайынғы жәрдемақы (демалысқа материалдық көмек); мерекелік және мерейтойлық күндерге байланысты біржолғы ынталандыру төлемдері; ұжымдық шартпен немесе жұмыс берушінің актілерімен айқындалған басқа да төлемдер мен ынталандырулар; 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері: экологиялық апат және радиациялық қатер аймақтарында тұрғаны үшін	Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 12600). К производственному персоналу относят работников организации без учета административного персонала. 13. При заполнении данных по фонду заработной платы респонденты показывают начисленный фонд заработной платы работников, а также фонд заработной платы лиц, занятых на общественных началах. В фонде заработной платы учитываются все выплаты, как в денежной, так и в натуральной форме, переведенные в денежную единицу. Премии, начисленные за месяц, квартал, полугодие и год, учитываются в полном размере в соответствующем отчетном периоде. В фонд заработной платы включаются: 1) заработная плата, начисленная по тарифным ставкам и должностным окладам: заработная плата, начисленная работникам за выполненную работу или отработанное время по тарифным ставкам, должностным окладам, по сдельным расценкам, в процентах и долях от дохода, независимо от форм и систем оплаты труда, принятых в организации; надбавки к тарифным ставкам и должностным окладам (за выслугу лет, стаж работы, профессиональное мастерство, ученые степени, дипломатический ранг и другие); суммы доплат за совмещение должностей (расширение зоны обслуживания) или выполнение обязанностей временно отсутствующего работника, без освобождения от своей основной работы; гонорар работникам, состоящим в списочном составе работников редакций газет, журналов и иных средств массовой информации; суммы, начисленные за выполненную работу лицам, привлеченным для работы в организации, на основании взаимодействия с уполномоченным органом по вопросам занятости; все виды выплат военнослужащим и сотрудникам органов внутренних дел, получаемые ими в связи с исполнением обязанностей воинской службы; оплата труда лиц, не состоящих в списочном составе работников организации (принятых на работу по совместительству из других организаций). 2) единовременные выплаты и премии: ежемесячные премии (носящие регулярный характер, независимо от источника их выплаты); единовременные премии независимо от источника их выплаты; единовременные вознаграждения (за выслугу лет, стаж работы, профессиональное мастерство, ученые степени, дипломатический ранг и другие); вознаграждения по итогам работы за квартал, полугодие, год;
--	---

төлемдер; еңбек жағдайлары үшін қосымша төлемдер (өте ауыр және зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істегені, сондай-ақ еңбектің ерекше жағдайлары үшін); түнгі уақыттағы жұмыс үшін қосымша төлемдер; демалыс және мереке (жұмыс істемейтін) күндеріндегі жұмыстарға ақы төлеу; үстеме жұмысқа ақы төлеу; жер астындағы жұмыстарда ұдайы болатын қызметкерлерге шахтадағы (рудниктегі) оқпаннан жұмыс орнына дейін және кері қайта жүруінің нормативтік уақыты үшін қосымша төлемдер; 4) жұмыспен өтелмеген уақытқа ақы төлеу; жыл сайынғы еңбек және қосымша еңбек демалыстарына ақы төлеу, пайдаланылмаған демалыс үшін ақшалай төленетін өтемақы; жұмыстағы арнаулы үзілістерге ақы төлеу, он сегіз жасқа толмаған қызметкерлердің жеңілдікті сағаттарына ақы төлеу; мемлекеттік немесе қоғамдық міндеттерді орындауға тартылған қызметкерлердің жұмыс уақытына ақы төлеу; қызметкерлердің кінәсынан болмаған бос тұрып қалуларға ақы төлеу; жұмыс уақытын амалсыздан толық істемеген қызметкерлерге ұйым қаражаты есебінен төленетін сомалар; білім беру ұйымдарына жұмыстан қол үзіп біліктілігін арттыру және қайта даярлау үшін жіберілген қызметкерлерге негізгі жұмыс орны бойынша жұмыс уақытының жалақысы. Орташа айлық атаулы жалақысы жалақының есептелген қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу жолымен айқындалады. Азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша жұмысты орындайтын адамдардың еңбекақысы статистикалық нысанның 4-бөлімінде ғана есепке алынады. 4-бөлімнің 5 және 6-жолдары бойынша тізімдік құрамның қызметкерлері бойынша мәліметтер көрсетіледі. 7-жолды толтыру кезінде Еңбек кодексінің 138-бабына сәйкес кәсіпорын қызметкерлерінің нақты санынан қашықтан жұмыс істейтін қызметкерлер есепке алынады. 14. 5-бөлімде қызметкерлер уақытының күнтізбелік қоры есепке алынады, қызметкерлердің жұмыспен өтеген адам-күні (адам-сағат), түрлі себептер бойынша жұмысқа шықпаған күндер саны және мереке мен демалыс адам-күні санынан құрылады. Қызметкерлер уақытының күнтізбелік қорын пайдалану көрсеткіштері қызметкерлердің жұмыс уақытын есепке алу деректері негізінде толтырылады.	ежегодное пособие на оздоровление к отпуску (материальная помощь к отпуску); единовременные поощрительные выплаты в связи с праздничными и юбилейными датами; другие выплаты и поощрения, определенные коллективными договорами или актами работодателей. 3) компенсационные выплаты, связанные с режимом работы и условиями труда: выплаты за проживание в зонах экологического бедствия и радиационного риска; доплаты за условия труда (за работу на тяжелых физических работах и работах с вредными условиями труда, а также за особые условия труда); доплаты за работу в ночное время; оплата работы в выходные и праздничные (нерабочие) дни; оплата сверхурочной работы; доплаты работникам, постоянно занятым на подземных работах, за нормативное время их передвижения в шахте (руднике) от ствола к месту работы и обратно; 4) оплата за неотработанное время: оплата ежегодных трудовых и дополнительных трудовых отпусков, денежная компенсация за неиспользованный отпуск; оплата специальных перерывов в работе, оплата льготных часов работников, не достигших восемнадцатилетнего возраста; оплата рабочего времени работников, привлекаемых к выполнению государственных или общественных обязанностей; оплата простоев не по вине работника; суммы, выплачиваемые работникам за счет средств организации, вынужденно работавшим неполное рабочее время; оплата рабочего времени по основному месту работы работникам, направленным для повышения и переподготовки квалификации с отрывом от работы в организации образования. Среднемесячная номинальная заработная плата определяется путем деления суммы начисленного фонда заработной платы на фактическую численность работников и на количество месяцев в отчетном периоде. Оплата труда лиц, выполняющих работы по договорам гражданско-правового характера учитываются только в разделе 4 статистической формы. По строкам 5 и 6 раздела 4 указываются сведения по работникам списочного состава. При заполнении строки 7 учитываются работники, находившиеся на
--	--

Жұмыспен өтелген адам-күн (адам-сағат) санына: жұмыспен өтелген толық емес жұмыс уақытын қоса алғанда барлық қызметкерлердің нақты жұмыспен өтелген уақыты; үстеме және жұмыспен өтелген мереке (жұмыс) және демалыс (кесте бойынша) күндері; қызметтік іссапарда жүрген қызметкерлердің адам-күні; өз ұйымының жүктелімі бойынша басқа ұйымда жұмыс істеген қызметкерлердің адам-күнінің саны кіреді. Жұмыспен өтелмеген адам-күні санына мыналар кіреді: еңбек шарты тараптарының келісімі бойынша қызметкерлердің өтініші негізіндегі жалақысы сақталмайтын демалыстар; жұмыста қолданылатын режимдері мен кестелеріне қарамастан еңбек демалысы күндеріне келетін күнтізбелік күндердегі мереке және демалыс күндерін есепке алмай есептелетін, ақы төленетін жыл сайынғы еңбек демалыстары (қосымша ақы төленетін жыл сайынғы еңбек демалыстарын қоса алғанда); Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1057 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12743 болып тіркелген), Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша міндетті мерзімдік аттестаттау қағидаларына сәйкес сертификатталған, ауыр жұмыстарда, зиянды және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтін қызметкерлерге, оның ішінде өндірістік объектілерде жұмыс істейтін қызметкерлерге жыл сайынғы қосымша ақы төленетін демалысы; Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1053 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12731 болып тіркелген), Ауыр жұмыстардың, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстардың тізбесін, жұмыс істеу жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығына, жыл сайынғы ақы төленетін қосымша еңбек демалысына және еңбекке ақы төлеудің жоғарылатылған мөлшеріне құқық беретін өндірістердің, цехтардың, кәсіптер мен лауазымдардың тізімін, сондай-ақ оларды беру қағидаларына сәйкес қызметкерлерге қосымша берілетін төленетін жыл сайынғы еңбек демалысы; экологиялық апат және радиациялық қауіп аймақтарында жұмыс істейтін қызметкерлерге, бірінші және екінші топ мүгедектігі бар берілетін қызметкерлерге жыл сайынғы қосымша ақы төленетін демалыс. Еңбек ұжымдық шарттарында ұзақ мерзімді үздіксіз жұмыс, маңызды, күрделі, шұғыл жұмыстарды орындау, сондай-ақ басқа сипаттағы жұмыстар үшін жыл сайынғы қосымша ақы төленетін еңбек демалысы белгіленуі мүмкін; үздіксіз өндірістегі немесе өндірістік-техникалық жағдайлар немесе халыққа тұрақты үздіксіз қызмет көрсету қажеттілігі салдарынан демалыс күндері жұмысты	дистанционной работе исходя из фактической численности работников предприятия, в соответствии со статьей 138 Трудового кодекса. 14. В разделе 5 учитывается календарный фонд времени работников, который состоит из числа отработанных работниками человеко-дней (человеко-часов), числа неотработанных дней по различным причинам и числа праздничных и выходных человеко-дней. Показатели использования календарного фонда времени работников заполняются на основании данных учета рабочего времени работников. В число отработанных человеко-дней (человеко-часов) входят: фактически отработанное время всеми работниками, включая отработанное неполное рабочее время; сверхурочное и отработанное в праздничные (нерабочие) и выходные (по графику) дни; человеко-дни работников, находящихся в командировках; человеко-дни работников, работавших по нарядам своей организации в другой организации. В число неотработанных человеко-дней входят: отпуска без сохранения заработной платы по соглашению сторон трудового договора на основании заявления работника; оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска (включая дополнительные оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска), которые исчисляются в календарных днях без учета праздничных и выходных дней, приходящихся на дни трудового отпуска, независимо от применяемых режимов и графиков работы; дополнительные оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска предоставляемые работникам, занятым на тяжелых работах, работах с вредными и (или) опасными условиями труда, в том числе на производственных объектах, аттестованных согласно Правилам обязательной периодической аттестации производственных объектов по условиям труда, утвержденных приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 28 декабря 2015 года № 1057 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 12743); дополнительно предоставляемые работникам оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска согласно Списку производств, цехов, профессий и должностей, перечня тяжелых работ, работ с вредными и (или) опасными условиями труда, работа в которых дает право на сокращенную продолжительность рабочего времени, дополнительный оплачиваемый ежегодный трудовой отпуск и повышенный размер оплаты труда, а также правил их предоставления, утвержденному приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 28 декабря 2015 года № 1053 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных
---	---

тоқтату мүмкін емес өндірістегі жұмыс беруші бекіткен актілердегі ауысымдық кестеге сәйкес қызметкерлерге берілген күндер демалыс адам-күндерінің санына қосылады;

Еңбек кодексіне сәйкес белгіленген басқа да себептер бойынша жұмыспен өтелмеген уақыт;

науқастануына байланысты денсаулық сақтау субъектілерімен және алғашқы медициналық-санитарлық көмек ұйымдарымен берілген еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақтармен ресімделген, науқастанған кезеңіндегі тек жұмыс күндері (демалыс және мерекелік жұмыс емес күндерді қоспағанда) кіретін науқастануы бойынша жұмыспен өтелмеген уақыт;

сынақтар мен емтихандарға дайындалу және оларды тапсыру, зертханалық жұмыстарды орындау, дипломдық жұмысты (жобаны) дайындау мен қорғау үшін жалақысы толық немесе жартылай сақталатын оқу демалыстары;

экономикалық, технологиялық, ұйымдастырушылық өзге де өндірістік немесе табиғи сипаттағы себептерге байланысты бүкіл жұмыс күні (ауысымы) жұмыс істемеген немесе уақытша басқа жұмысқа ауыстырылмаған қызметкерлердің бос тұрып қалған адам-күнін қамтитын өндірістің бос тұруына байланысты жұмыспен өтелмеген уақыт. Өндірістің тоқтап қалуына байланысты жұмыспен өтелмеген күндерге, сондай-ақ кәсіпорында жұмыстың тоқтауына байланысты әкімшіліктің рұқсатымен жұмысқа шықпаған адам-күндері жатады.

Демалыс және мереке күндердің саны бойынша деректерді толтырғанда респонденттер тиісті жылдағы жұмыс уақытының балансына сәйкес демалыс пен мереке күндерді көрсетеді.

5-бөлімнің 1, 2, 3 және 4-жолдарында тізімдік құрамының қызметкерлері бойынша мәліметтер көрсетіледі.

Жұмыспен өтелген адам-сағат саны бойынша деректерді толтыру кезінде кәсіпорынның барлық қызметкерлерінің жұмыс уақытының қалыпты ұзақтығы ішіндегі, сондай-ақ үстеме жұмыс істеген нақты уақыты ескеріледі.

15. Қызметкерлердің қозғалысы бойынша деректерді толтырған кезде, қабылданған қызметкерлердің санына қызметкердің қандай кезеңге қабылданғанына қарамастан, есепті кезеңде жұмысқа қабылдау туралы, босату туралы бұйрықпен (өкіммен) аталған ұйымға жұмысқа алынған адамдар кіреді.

7-бөлімнің 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 және 3.7-жолдарында көрсетілген жұмыстан шыққан қызметкерлердің санына Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын бұзған барлық ұйым қызметкерлері кіреді. Егер еңбек шартының мерзімі 31 желтоқсанда аяқталатын болған жағдайда, жұмыстан шығу туралы деректер келесі жылдың қаңтар айының есебіне енгізіледі, себебі соңғы күн бұйрық бойынша Еңбек кодексіне сәйкес жұмыс күні.

16. «Жасыл жұмыс орындарында» жұмыс істейтіндердің тізімдік саны

правовых актов за № 12731);

дополнительные оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска предоставляемые работникам, осуществляющим трудовую деятельность в зонах экологического бедствия и радиационного риска, с инвалидностью первой и второй групп. Трудовым, коллективным договорами работникам могут устанавливаться дополнительные оплачиваемые ежегодные трудовые отпуска поощрительного характера за длительную непрерывную работу, выполнение важных, сложных, срочных работ, а также работ иного характера;

на непрерывных производствах или на производствах, остановка работы которых в выходные дни невозможна по производственно-техническим условиям или вследствие необходимости постоянного непрерывного обслуживания населения, в число выходных человеко-дней включаются предоставленные дни работникам согласно графикам сменности, утвержденным актами работодателя;

неотработанное время по другим причинам, установленным в соответствии с Трудовым кодексом;

неотработанное время по болезни, включающее только рабочие дни в период болезни (без выходных и праздничных нерабочих дней), оформленные листами о временной нетрудоспособности, выданными субъектами здравоохранения и организациями первичной медико-санитарной помощи;

учебные отпуска для подготовки и сдачи зачетов и экзаменов, выполнения лабораторных работ, подготовки и защиты дипломной работы (проекта) с сохранением полностью или частично заработной платы;

неотработанное время в связи с простоем производства, включающие человеко-дни простоев работников, которые весь рабочий день (смену) не работали по причинам экономического, технологического, организационного, иного производственного или природного характера и не были временно переведены на другую работу. К неотработанным дням в связи с простоем производства относят также человеко-дни невыходов на работу, разрешенную администрацией в связи с простоем на предприятии.

При заполнении данных по количеству праздничных и выходных дней респонденты указывают праздничные и выходные дни согласно балансу рабочего времени на соответствующий год.

По строкам 1, 2, 3 и 4 раздела 5 указываются сведения по работникам списочного состава.

При заполнении данных по числу отработанных человеко-часов учитывается фактически отработанное всеми работниками предприятия время, как в течение нормальной продолжительности рабочего времени, так и отработанное сверхурочно.

15. При заполнении данных по движению работников в численность принятых работников включаются лица, зачисленные в отчетном периоде в данную

бойынша деректер 8-бөлімнің 4-жолы бойынша көрсетіледі.

Жасыл жұмыс орындарына қоршаған ортаны сақтауға және қалпына келтіруге ықпал ететін жұмыс орындары жатады.

Жасыл жұмыс орындарын анықтау кезінде келесі шарттарды басшылыққа алу қажет:

1) егер кәсіпорын экологиялық тауарларды өндірсе, онда барлық жұмыс орындары жасыл жұмыс орындары ретінде бағаланады.

Экологиялық тауарлар мен көрсетілетін қызметтеріне қоршаған ортаға пайда әкелетін, қоршаған ортаға түсетін жүктемені азайтатын немесе жоятын немесе табиғи ресурстарды неғұрлым тиімді пайдалануға ықпал ететін тауарлар мен қызметтер жатады.

Экологиялық тауарлар мен қызметтер:

жаңартылатын энергия нысандарын пайдалану мен дамытуға;

энергия тиімділігін арттыруға (мысалы, энергиялық тиімді жабдықтар, аспаптар, көлік құралдары, сондай-ақ ғимараттардың энергия тиімділігін арттыратын өнімдер мен қызметтер);

қалдықтарды жинауды, қайта өңдеуді, кәдеге жаратуды және қайта пайдалануды қоса алғанда, ластануды азайту және жою, қоршаған ортаға зиянды заттардың шығарындылары мен қалдықтарын азайтуға;

табиғи ресурстарды сақтауға (органикалық ауыл шаруашылығымен және орнықты орман шаруашылығымен байланысты өнімдер мен қызметтерге; жер ресурстарын басқару; топырақты, суды немесе жабайы табиғатты сақтау);

қоршаған ортаны қорғау саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді, экологиялық мониторингті, экологиялық проблемалар туралы жұртшылықты хабардар етуді жүзеге асыруға байланысты тауарлар мен қызметтерге бөлінеді.

Суды жинауға, өңдеуге және бөлуге (ЭҚЖЖ 36), кәріз жүйесіне (ЭҚЖЖ 37), қалдықтармен жұмыс істеуге (ЭҚЖЖ 38), қалпына келтіру және қалдықтарды жою саласындағы (ЭҚЖЖ 39), гидрометеорологиялық қызмет қызметі (ЭҚЖЖ 74.90.1) жаңартылатын энергия саласындағы, табиғат қорғау қызметін мемлекеттік басқару және әкімшілендіру жүйесіндегі барлық өзге де қызметтер жасыл жұмыс орындарына жатады.

Егер кәсіпорын бір бөлігі экологиялық болып табылатын біреуден артық өнімді немесе қызметтерді өндірсе, онда экологиялық тауарлар мен қызметтерді құру процесіне тікелей тартылған жұмыс орындары жасыл жұмыс орындарына жатады.

2) егер кәсіпорын өндіретін өнім немесе қызмет экологиялық болып табылмаса, бұл ретте өндірістік процесте энергия-ресурс үнемдейтін, экологиялық бағдарланған технологиялар пайдаланылады, экологиялық мониторинг жасыл жұмыс орындарына табиғатты қорғау жабдығына, технологияларға қызмет көрсетумен, экологиялық мониторингпен тікелей байланысты жұмыс орындарын жатқызу қажет.

организацию приказом (распоряжением) о приеме на работу, об увольнении, независимо от того, на какой период был принят работник.

В численность выбывших работников по строкам 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 и 3.7 раздела 7 включаются все работники организации, расторгнувшие трудовой договор согласно Трудовому кодексу. При случае если сроки трудовых договоров истекают 31 декабря, данные о выбытии включаются в отчет за январь месяца следующего года, так как последний день по приказу является рабочим днем по Трудовому кодексу.

16. По строке 4 раздела 8 указываются данные по списочной численности работающих на «зеленых рабочих местах».

К зеленым рабочим местам относятся рабочие места, способствующие сохранению и восстановлению окружающей среды.

При определении зеленых рабочих мест необходимо руководствоваться следующими условиями:

1) в случае, если предприятие производит экологические товары и услуги, то все рабочие места на предприятии оцениваются как зеленые рабочие места.

К экологическим товарам и услугам относят товары и услуги, которые приносят пользу окружающей среде, уменьшают или устраняют нагрузку на окружающую среду или способствуют более эффективному использованию природных ресурсов.

Экологические товары и услуги подразделяются на товары и услуги, связанные с:

использованием, развитием возобновляемых форм энергии;

повышением энергоэффективности (например, энергоэффективное оборудование, приборы, транспортные средства, а также продукты и услуги, повышающие энергоэффективность зданий);

сокращением и удалением загрязнения, минимизацией выбросов и отходов вредных веществ в окружающую среду, включая их сбор, переработку, утилизацию и повторное использование;

сохранением природных ресурсов (продукты и услуги, связанные с органическим сельским хозяйством и устойчивым лесным хозяйством; управление земельными ресурсами; сохранение почвы, воды или дикой природы);

соблюдением экологических норм, просвещением и подготовкой кадров, научными исследованиями и разработкой в области охраны окружающей среды, экологическим мониторингом, информированием общественности об экологических проблемах.

Все рабочие места на предприятиях, связанные со сбором, обработкой и распределением воды (ОКЭД 36), канализационной системой (ОКЭД 37), обращением с отходами (ОКЭД 38), рекультивацией и прочими услугами в области удаления

17. Статистикалық нысанның 9-бөлімін толтырғанда респонденттер жалақы қорынан басқа, жалақы қорында есепке алынбайтын жұмыс күшін ұстаумен байланысты төлемдер мен шығыстарды да көрсетеді. Жұмыс күшін ұстауға байланысты шығыстарға мыналар жатады: ұйымның қызметкерлерін тұрғын үймен қамтамасыз ету бойынша шығыстары; ұйымның қызметкерлерін әлеуметтік қорғауға жұмсаған шығыстары; ұйымның қызметкерлерін оқытуға жұмсаған шығыстары; мәдени іс-шараларды өткізуге, сондай-ақ демалыс пен ойын-сауықты ұйымдастыруға жұмсалған шығыстар; ұйымның жоғарыда көрсетілген топтарға жатпайтын, жұмыс күшіне жұмсалған шығыстар; жұмыс күшін пайдалануға байланысты салықтар. Статистикалық нысанның 9-бөлімнің 1.2.1-жолында ұйымның қызметкерлерін тұрғын үймен қамтамасыз ету бойынша шығыстар ескеріледі: басқа да шығыстар (жалға беруді қоса), яғни қызметкерлердің тұрғын үй-жайды (пәтер ақысы, жатақханадағы орындар) және қарастырылған шығыстардан асатын коммуналдық қызметтер бойынша ақы төлеу шығындарын өтеу тәртібінде ұйымның төлейтін сомалары; қызметкерлердің меншігіне берілген тұрғын үйдің құны; қызметкерлерге тұрғын үй құрылысына немесе тұрғын үйді сатып алуына берілген өтеусіз субсидиялар, қызметкерге ұйым өткізген пәтерлердің нарықтық құны мен қызметкер төлеген сома арасындағы айырма. Статистикалық нысанның 9-бөлімнің 1.2.2-жолында ұйымның қызметкерлеріне әлеуметтік қорғауға жұмсаған шығыстары ескеріледі: әлеуметтік аударымдар; бұл қызметкердің орындаған жұмысына байланысты емес жағдайларда, қызметкерге (үйлену тойына, бала туған кезде, ақылы медициналық операция жасау үшін, жерлеуге және құжатпен расталған жағдайда жаппай сипаты жоқ басқа да төлемдер) бір жолғы тәртіппен көрсетілетін материалдық көмек; Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы № 907 бұйрығымен бекітілген Еңбекке уақытша қабілетсіздік бойынша әлеуметтік жәрдемақыны тағайындау және төлеу қағидаларына сәйкес (Нормативтік құқықтық актілерді тіркеу тізілімінде № 12521 болып тіркелген), еңбекке уақытша жарамсыздығы бойынша әлеуметтік төлемдер; жұмыс берушінің кінәсінен алған жарақатына немесе денсаулығына өзге де зақым келсе, келтірілген зиянды өтеуге байланысты қызметкерге сақтандыру өтеуі төленбеген жағдайда төленетін төлемақылар;	отходов (ОКЭД 39) и деятельностью гидрометеорологической службы (ОКЭД 74.90.1), в сфере возобновляемой энергии, в системе государственного управления и администрирования природоохранной деятельности полностью, относятся к зеленым рабочим местам. Если предприятие производит более одного продукта или услуги, часть из которых являются экологическими, то к зеленым рабочим местам относятся рабочие места, непосредственно вовлечённые в процесс создания экологических товаров и услуг. 2) в случае если производимый предприятием продукт или услуга не являются экологическими, при этом в производственном процессе используются энерго- и ресурсосберегающие, экологически ориентированные технологии, экологический мониторинг, то к зеленым рабочим местам относятся рабочие места, напрямую связанные с обслуживанием указанных процессов. 17. При заполнении раздела 9 статистической формы респонденты кроме фонда заработной платы показывают также выплаты и расходы, связанные с содержанием рабочей силы, не учитываемые в фонде заработной платы. К расходам на содержание рабочей силы относятся: - расходы организации по обеспечению работников жильем; - расходы организации на социальную защиту работников; - расходы организации на обучение работников; - расходы на проведение культурных мероприятий, а также по организации отдыха и развлечений; - расходы организации на рабочую силу, не отнесенные к вышеперечисленным группам; - налоги, связанные с использованием рабочей силы. В строке 1.2.1 раздела 9 статистической формы учитываются расходы организации по обеспечению работников жильем: - другие расходы (включая аренду), суммы, уплаченные организацией в порядке возмещения расходов работников по оплате жилого помещения (квартирной платы, места в общежитии) и коммунальных услуг, сверх предусмотренных расходов; - стоимость жилья, переданного в собственность работникам; - безвозмездные субсидии, предоставленные работникам на жилищное строительство или приобретение жилья, разница между рыночной стоимостью квартиры, реализованной организацией работнику, и суммой, уплаченной работником. В строке 1.2.2 раздела 9 статистической формы учитываются расходы организации на социальную защиту работников: - социальные отчисления; - материальная помощь, оказываемая работнику в разовом порядке в случаях,
---	--

қызметкерлердің және олардың отбасы мүшелерін (болған жағдайда) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру; қызметкерлерді әлеуметтік қорғауға арналған ұйымның басқа да шығыстарына кіретіндер: осы ұйымда жұмыс істемейтін адамдарға (зейнеткерлерге, мүгедектігі бар адамдарға, қаза тапқан қызметкерлердің отбасыларына) көрсетілетін материалдық көмек; жұмыс берушінің қаражаты есебінен ұйымдардың өз қызметкерлерінің пайдасы үшін жасалған жеке басты сақтандыру шарттары бойынша төленетін сақтандыру төлемдері (жарналары); еңбек міндеттерін орындауға байланысты алған еңбек жарақатынан, кәсіби аурудан немесе денсаулығына өзге де зақым келуден еңбекке жарамдылығын жоғалтқан жағдайларда бұрынғы жалақысы мен жаңа жұмысындағы жалақысының арасындағы айырмашылықты төлеу сомасы; сауықтыру және басқа да іс-шараларды жүргізуге арналған шығыстар (жұмыс берушінің қаражаты есебінен қызметкерлерге денсаулық сақтау қызметтерінің әр түрін көрсететін ұйымдарға ақы); зейнеткерлік жасқа жеткен адамдарға еңбек, ұжымдық шарттармен және (немесе) жұмыс берушінің актісімен анықталған өтемақы мөлшері; жұмыс беруші – заңды тұлға таратылған кезде жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған жағдайда өтемақы мөлшері; қызметкер саны немесе штаты қысқарған кезде жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған кезде, сондай-ақ жұмыс берушінің экономикалық жағдайы нашарлауына әкеп соқтырған өндіріс, орындалған жұмыс және көрсетілген қызметтер көлемі азайған жағдайда жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған кезде өтемақы мөлшері; жұмыс берушінің еңбек шартының талаптарын орындамаған жағдайда қызметкердің бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған жағдайда өтемақы мөлшері; ұйымның балансында тұрған немесе мемлекеттік органдардан алынған субсидияларды, салықтық жеңілдіктерді алып тастағандағы үлестік қатысу тәртібінде қаржыландырылатын медициналық пункттерді, емдеу-сауықтыру орындарын, демалыс үйлерін ұстауға (өтелімді қоса алғанда) арналған шығыстар. Статистикалық нысанның 9-бөлімінің 1.2.3-жолында ұйымның қызметкерлерін оқытуға жұмсаған шығыстары (біліктілігін арттыру, кәсіптік даярлау және қайта даярлау) ескеріледі: жұмыс берушінің (ұйымдардың) оқу орындарына оқуға жіберген студенттер мен оқушыларға тараптардың келісімі бойынша ұйымның қаражаты есебінен төленетін стипендиялар; оқытуға арналған басқа шығыстар (тренингтер және басқа да білім беру іс-шаралары шығыстарын қоса алғанда); ұйымның балансында тұрған немесе мемлекеттік органдардан алынған	не связанных с работой, выполненной этим работником (на свадьбу, при рождении ребенка, для проведения платной медицинской операции, на погребение и другие выплаты не массового характера, при наличии документального подтверждения); социальные пособия по временной нетрудоспособности, выплачиваемые в соответствии с Правилами назначения и выплаты социального пособия по временной нетрудоспособности, утвержденных приказом Министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан от 30 ноября 2015 года № 907 (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 12521); выплаты работнику, связанные с возмещением вреда, причиненного увечьем или иным повреждением здоровья по вине работодателя, при условии отсутствия выплат работнику страхового возмещения; обязательное социальное медицинское страхование работников и членов их семей (при наличии); другие расходы организации на социальную защиту работников, включающие: материальную помощь, оказываемую лицам, не работающим в данной организации (пенсионерам, лицам с инвалидностью, семьям погибших работников); страховые платежи (взносы) по договорам личного страхования, заключенным организацией в пользу своих работников, уплачиваемые за счет средств работодателя; суммы доплат между прежней заработной платой и заработной платой на новой работе, в случаях утраты трудоспособности в связи с трудовым увечьем, профессиональным заболеванием или иным повреждением здоровья, полученным в связи с исполнением трудовых обязанностей; расходы на проведение оздоровительных и других мероприятий (оплата организациям различного рода услуг здравоохранения, оказываемых работникам, за счет средств работодателя); суммы компенсации лицам, достигшим пенсионного возраста в размере, определяемом трудовым, коллективным договорами и (или) актом работодателя; суммы компенсации при расторжении трудового договора по инициативе работодателя в случае ликвидации работодателя – юридического лица; суммы компенсаций при расторжении трудового договора по инициативе работодателя в случае сокращения численности или штата работников, а так же при расторжении трудового договора по инициативе работодателя в случае снижения объема производства, выполняемых работ и оказываемых услуг, повлекшего ухудшение экономического состояния работодателя; суммы компенсаций при расторжении трудового договора по инициативе работника в случае неисполнения работодателем условий трудового договора; расходы на содержание (включая амортизацию) медпунктов, профилакториев, домов отдыха, находящихся на балансе организации или
--	--

субсидияларды, салықтық жеңілдіктерді алып тастағандағы үлестік қатысу тәртібінде қаржыландырылатын оқу ғимараттары мен үй-жайларын ұстауға (өтелімді қоса алғанда) арналған шығыстар.

Статистикалық нысанның 9-бөлімнің 1.2.4-жолында мәдени іс-шараларды өткізуге, сондай-ақ демалыс пен ойын-сауықты ұйымдастыруға жұмсалған шығыстар ескеріледі:

демалыс және ойын-сауықты ұйымдастыру бойынша шығыстар;
 қызметкерлерге жұмыс берушінің қаражаты есебінен көрсетілетін туризм және демалыс қызметтерінің әр түрін көрсететін ұйымдарға төлем;
 мәдени-ағарту іс-шараларын жүргізуге арналған шығыстар;
 спорттық іс-шараларды өткізуді ұйымдастыруға шығыстар;
 ұйым қаражаты есебінен спорттық секциялардағы жаттығуларға ақы төлеу;
 мәдени және спорттық іс-шараларды өткізу үшін үй-жайларды жалдау ақысы;

ұйымның балансында тұрған немесе мемлекеттік органдардан алынған субсидияларды, салықтық жеңілдіктерді алып тастағандағы үлестік қатысу тәртібінде қаржыландырылатын асханаларды, кітапханаларды, клубтарды, спорттық құрылыстарды ұстауға (өтелімді қоса алғанда) арналған шығыстар;

мәдени-көпшілік және сауықтыру жұмысын ұйымдастыру және өткізу бойынша кәсіподақтарға шегерімдер.

Статистикалық нысанның 9-бөлімнің 1.2.5-жолында ұйымның жоғарыда көрсетілген топтарға жатпайтын жұмыс күшіне жұмсаған шығыстары ескеріледі:

берілген арнаулы киім, аяқкиім және басқа да жеке қорғану құралдарының, сабын және басқа да жуу құралдарының, зарарсыздандыру құралдарының, сүттің және емдеу-профилактикалық тамақтанудың құны немесе ұйым әкімшілігі оларды бермеген жағдайда қызметкерлердің өздері сатып алған арнаулы киім, аяқкиім және басқа да жеке қорғану құралдары үшін шығыстарының құны;

нысанды киімнің құны (жиынтық);

жұмыс орнына қоғамдық көлікпен, арнайы бағыттағы, ведомстволық көлікпен жол жүру төлемі;

персоналды жалдауға байланысты шығыстар;

шетелдік жұмыс күшін тарту шарттарымен, тәртібімен және ресімдеу мен рұқсат алу рәсімдерімен көзделген шетелдік жұмыс күшін тартуға байланысты шығыстар;

Еңбек кодексіне сәйкес іссапар шығыстары;

тараптардың келісімі бойынша қызметкерлердің басқа жердегі жұмысқа ауыстырылуына байланысты шығыстарының өтемақылары;

геологиялық барлау, топографиялық-геодезиялық және басқа да дала жұмыстарында істейтін қызметкерлерге далалық қаражат;

финансируемых в порядке долевого участия за минусом субсидий, налоговых льгот, полученных от государственных органов.

В строке 1.2.3 раздела 9 статистической формы учитываются расходы организации на обучение работников (повышение квалификации, профессиональная подготовка и переподготовка):

стипендии студентам и учащимся, направленным работодателем (организацией) на обучение в учебные заведения, выплачиваемые за счет средств организации по соглашению сторон;

другие расходы на обучение (включая расходы на тренинги и другие образовательные мероприятия);

расходы по содержанию (включая амортизацию) учебных зданий и помещений, находящихся на балансе организации или финансируемых ею в порядке долевого участия за минусом субсидий, налоговых льгот, полученных от государственных органов.

В строке 1.2.4 раздела 9 статистической формы учитываются расходы на проведение культурных мероприятий, а также по организации отдыха и развлечений:

расходы по организации отдыха и развлечений;

оплата организациям различного рода услуг туризма и отдыха, оказываемых работникам за счет средств работодателя;

расходы на проведение культурно-просветительных мероприятий;

расходы организации на проведение спортивных мероприятий;

оплата занятий в спортивных секциях за счет средств организации;

арендная плата за помещения для проведения культурных и спортивных мероприятий;

расходы по содержанию (включая амортизацию) столовых, библиотек, клубов, спортивных сооружений, находящихся на балансе организации, или финансируемых ею в порядке долевого участия, за минусом субсидий, налоговых льгот, полученных от государственных органов;

отчисления профессиональным союзам на организацию и проведение культурно-массовой и физкультурно-оздоровительной работы.

В строке 1.2.5 раздела 9 статистической формы учитываются расходы организации на рабочую силу, не отнесенные к вышеперечисленным группам:

стоимость выданной специальной одежды, обуви и других средств индивидуальной защиты, мыла и других моющих средств, обезвреживающих средств, молока и лечебно-профилактического питания или возмещение затрат работникам за приобретенные ими специальную одежду, обувь и другие средства индивидуальной защиты, в случае невыдачи их администрацией организации;

стоимость форменной одежды (комплект);

оплата проезда к месту работы транспортом общего пользования,

тұрақты жұмысы жол үстінде өтетін немесе жол жүру сипаты бар немесе ұжымдық шарт, еңбек шарты және (немесе) жұмыс беруші актісімен белгіленген мөлшерде қызмет көрсету учаскелері шегінде қызметтік жол жүрумен байланысты жағдайлардағы тәуліктік ақының орнына жалақыға қосылатын өтемақы төлемдері; жұмыс берушілер еңбек жағдайлары зиянды жұмыстарда істейтін қызметкерлердің жекелеген санаттарының пайдасына өз қаражаты есебінен аударатын міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары, жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары. Статистикалық нысанның 9-бөлімнің 1.2.6-жолында жұмыс күшін пайдалануына байланысты салықтар ескеріледі – бұл топқа салықтар мен алымдар кіреді, салықтық база болып саналатын жалақы қоры немесе қызметкерлердің саны; әлеуметтік салық; басқа да салықтар мен алымдар. Сондай-ақ бұл топқа шетелдік жұмыс күшін тартуға байланысты төлемдер енгізіледі. Орташа жалақыны есептеу кезінде есепке алынбайтын төлемдерге мыналар жатады: еңбек кодексінің 124-бабына сәйкес қызметкерге мемлекеттік және қоғамдық міндеттерді орындайтын жері бойынша төленген жалақы; еңбек кодексінің 72-бабына сәйкес қызметкерлерге күнделікті жұмысын (жұмыс ауысымын) бөліктерге бөлу кезіндегі жұмысы үшін өтемақы төлемдері; еңбек кодексінің 82-бабына сәйкес баланы (балаларды) тамақтандыруға арналған үзілістер уақыты үшін сақталған орташа жалақы. Ұйымның жұмыс күшіне арналған шығыстарына: ұйымның тізімінде тұрмайтын (өкілдік шығыстар) адамдарды қабылдау және қызмет көрсету жөніндегі шығыстар; тараптардың келісімі бойынша рационализаторлық ұсыныстар, ғылым, әдебиет, өнер, өнертабыс туындыларын жасауға, басып шығаруға және өзге де пайдалануға шарттар бойынша төленетін авторлық сыйақылар; тараптардың келісімі бойынша қызметкерге жеке автомобилін қызмет мақсатында пайдаланғаны үшін материалдық шығындардың (еңбекақының сомаларынсыз) өтемақысы; халықаралық немесе шетелдік коммерциялық емес және қайырымдылық ұйымдары берген грант түрінде алынған сомалар енгізілмейді. 18. Осы статистикалық нысанды ұсыну электрондық түрде немесе қағаз жеткізгіште жүзеге асырылады. Статистикалық нысанды электрондық түрде толтыру Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросының интернет-ресурсында (https://cabinet.stat.gov.kz/) орналастырылған «Респонденттің кабинеті» арқылы он-лайн режимде жүзеге асырылады. 19. Ескертпе: X-бұл позиция толтыруға жатпайды.	специальными маршрутами, ведомственным транспортом; расходы, связанные с наймом персонала; расходы, в связи с привлечением иностранной рабочей силы, предусмотренные условиями, порядком и процедурами оформления и получения разрешений на привлечение иностранной рабочей силы; командировочные расходы в соответствии с Трудовым кодексом; компенсации расходов работникам, связанных с переводом на работу в другие местности по соглашению сторон; полевое довольствие работникам, занятым на геологоразведочных, топографо-геодезических и других полевых работах; компенсационные выплаты к заработной плате в случаях, когда постоянная работа протекает в пути или имеет разъездной характер, либо в связи со служебными поездками в пределах обслуживаемых участков в размерах, установленных коллективным договором, трудовым договором и (или) актом работодателя; обязательные профессиональные пенсионные взносы, перечисляемые работодателями за счет собственных средств в пользу отдельных категорий работников, занятых на работах с вредными условиями труда, обязательные пенсионные взносы работодателя. В строке 1.2.6 раздела 9 статистической формы учитываются налоги, связанные с использованием рабочей силы – в эту группу включаются налоги и сборы, налоговой базой для которых является фонд заработной платы или численность работников; социальный налог; другие налоги и сборы. Также в эту группу может быть включена плата за привлечение иностранной рабочей силы. К выплатам, не учитываемым при исчислении средней заработной платы, относятся: заработная плата, выплаченная работнику по месту выполнения государственных и общественных обязанностей, согласно статье 124 Трудового кодекса; компенсационные выплаты работникам за работу при разделении ежедневной работы (рабочей смены) на части согласно статье 72 Трудового кодекса; средняя заработная плата, сохраняемая за время перерывов для кормления ребенка (детей) согласно статье 82 Трудового кодекса. В расходы организации на рабочую силу не включаются: расходы по приему и обслуживанию лиц, не состоящих в списках организации (представительские расходы); авторские вознаграждения, выплачиваемые по договорам на создание, издание и иное использование произведений науки, литературы, искусства, изобретений, рационализаторских предложений, по соглашению сторон; компенсация работнику материальных затрат (без сумм оплаты труда) за
---	--

20. Арифметикалық-логикалық бақылау: 1) 2-бөлім: әрбір жол үшін 1-баған $\geq$ 2-бағанға; әрбір жол үшін 3-баған $\geq$ 4-бағанға; әрбір жол үшін 5-баған $\geq$ 6-бағанға; $1 - 6$-бағандар бойынша 1-жол ≥ 1.1-жолға; 1-жол 1-баған $1 > 0$; 1-баған бойынша егер 1-жол > 0, онда 1.1-жол > 0; $1, 3$-бағандар бойынша 1-жол $= 1.1 - 1.2$-жолдардың қосындысына; $1, 3$-бағандар бойынша 1.2 жол $= 1.2.1 - 1.2.2$-жолдардың қосындысына; әрбір жол үшін егер 3-баған > 0, онда 5-баған > 0; әрбір жол үшін егер 4-баған > 0, онда 6-баған > 0; әрбір жол үшін егер 5-баған > 0, онда 3-баған > 0; әрбір жол үшін егер 6-баған > 0, онда 4-баған > 0; әрбір жол үшін егер 3-баған $= 4$-бағанға, онда 5-баған $= 6$-бағанға; әрбір жол үшін егер 3-баған $- 4$-баған > 0, онда 5-баған $- 6$-баған > 0; әрбір жол үшін егер 5-баған $- 6$-баған > 0, онда 3-баған $- 4$-баған > 0; әрбір жол үшін 7-баған $= 5$-баған $* 1000 / 3$-баған $/ 12$; әрбір жол үшін 8-баған $= 6$-баған $* 1000 / 4$-баған $/ 12$. 2) 2.1-бөлім: $1 - 6$-бағандар бойынша $1.1 - 1.2$-жолдардың қосындысы $= 1$-жолға; $1 - 6$-бағандар бойынша 1.1 жол ≤ 1-жолдан; $1 - 6$-бағандар бойынша 1.1 жол $\geq 1.1.1$ жолдан; $1 - 6$-бағандар бойынша 1.2 жол ≤ 1-жолдан; $1 - 6$-бағандар бойынша 1.2 жол $\geq 1.2.1$ жолдан әрбір жол үшін егер 3-баған $= 4$-бағанға, онда 5-баған $= 6$-бағанға; 3) 3-бөлім: әрбір жол үшін 1-баған > 2-бағанға; әрбір жол үшін 3-баған > 4-бағанға; әрбір жол үшін 5-баған > 6-бағанға; әрбір жол үшін егер 3-баған $= 4$-бағанға, онда 5-баған $= 6$-бағанға; $1 - 6$-бағандар бойынша 1-жол $= 1.1 - 1.10$-жолдардың қосындысына; әрбір жол үшін егер 3-баған > 0, онда 5-баған > 0; әрбір жол үшін егер 4-баған > 0, онда 6-баған > 0; әрбір жол үшін егер 5-баған > 0, онда 3-баған > 0; әрбір жол үшін егер 6-баған > 0, онда 4-баған > 0; әрбір жол үшін егер 3-баған $- 4$-баған > 0, онда 5-баған $- 6$-баған > 0; әрбір жол үшін егер 5-баған $- 6$-баған > 0, онда 3-баған $- 4$-баған > 0; әрбір жол үшін 7-баған $= 5$-баған $* 1000 / 3$-баған $/ 12$;	использование личных автомобилей в служебных целях по соглашению сторон; суммы, полученные в виде грантов, предоставленные международными или иностранными некоммерческими и благотворительными организациями. 18. Представление данной статистической формы осуществляется в электронном виде или на бумажном носителе. Заполнение статистической формы в электронном виде осуществляется через «Кабинет респондента» (https://cabinet.stat.gov.kz/), размещенном на интернет-ресурсе Бюро национальной статистики Агентства по стратегическому планированию и реформам Республики Казахстан, в режиме он-лайн. 19. Примечание: X – данная позиция не подлежит заполнению. 20. Арифметико-логический контроль: 1) Раздел 2: графа 1 $\geq$ графе 2 для каждой строки; графа 3 $\geq$ графе 4 для каждой строки; графа 5 $\geq$ графе 6 для каждой строки; строка 1 $\geq$ строке 1.1 по графам 1 – 6; строка 1 графа 1 > 0; если строка 1 > 0, то строка 1.1 > 0 по графе 1; строка 1 = сумме строк 1.1 – 1.2 по графам 1, 3; строка 1.2 = сумме строк 1.2.1 – 1.2.2 по графам 1, 3; если графа 3 > 0, то графа 5 > 0 для каждой строки; если графа 4 > 0, то графа 6 > 0 для каждой строки; если графа 5 > 0, то графа 3 > 0 для каждой строки; если графа 6 > 0, то графа 4 > 0 для каждой строки; если графа 3 = графе 4, то графа 5 = графе 6 для каждой строки; если графа 3 – графа 4 > 0, то графа 5 – графа 6 > 0 для каждой строки; если графа 5 – графа 6 > 0, то графа 3 – графа 4 > 0 для каждой строки; графа 7 = графа 5 $* 1000 /$ графу 3 $/ 12$ для каждой строки; графа 8 = графа 6 $* 1000 /$ графу 4 $/ 12$ для каждой строки. 2) Раздел 2.1: строка 1 = сумме строк 1.1 – 1.2 по графам 1–6; строка 1.1 $\leq$ строки 1 по графам 1–6; строка 1.1 $\geq$ строки 1.1.1 по графам 1–6; строка 1.2 $\leq$ строки 1 по графам 1–6; строка 1.2 $\geq$ строки 1.2.1 по графам 1–6; если графа 3 = графе 4, то графа 5 = графе 6 для каждой строки; 3) Раздел 3: графа 1 $\geq$ графе 2 для каждой строки; графа 3 $\geq$ графе 4 для каждой строки;
--	---

әрбір жол үшін 8-баған = 6-баған *1000 / 4-баған / 12. 4) 4-бөлім: 1, 2-бағандар бойынша егер 1-жол > 0, онда 3-жолда > 0, (Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуішіне сәйкес (бұдан әрі – ЭҚЖЖ) 94-коды үшін рұқсат етілген); 1, 2-бағандар бойынша егер 2-жол > 0, онда 4-жол > 0; 1, 2-бағандар бойынша егер 3-жол > 0, онда 1-жол > 0; 1, 2-бағандар бойынша егер 4-жол > 0, онда 2-жол > 0; 1, 2-бағандар бойынша 5-жол = 0 – рұқсат етілген; 1, 2-бағандар бойынша 6-жол = 0 – рұқсат етілген; 1, 2-бағандар бойынша 7-жол = 0 – рұқсат етілген. 5) 5-бөлім: 1, 2-бағандар бойынша 3-жол = 3.1 – 3.6-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша (1-жол + 3-жол + 4-жол) / (2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы) = 365 күн (кібісе жыл үшін – 366 күн); 2-баған бойынша (1-жол + 3-жол + 4-жол) / (2-бөлімнің 2-бағанының 1-жолы) = 365 күн (кібісе жыл үшін – 366 күн); 1, 2-бағандар бойынша егер 1-жол > 0, онда 2-жолда > 0; 1, 2-бағандар бойынша егер 2-жол > 0, онда 1-жолда > 0. 6) 6-бөлім: әрбір баған үшін 1-жол > 1.1-жол + 1.2-жол + 1.3-жол; әрбір жол үшін 1-баған > 2-баған + 3-баған + 4-баған. 7) 7-бөлім: 1, 5-бағандар бойынша 2-жол > 2.1-жолға – рұқсат етілген; 1, 5-бағандар бойынша 2-жол > 2.2-жолға – рұқсат етілген; 1, 5-бағандар бойынша 2-жол > 2.3-жолға – рұқсат етілген; 1, 5-бағандар бойынша 2.1-жол > 2.1.1-жолға; 1, 5-бағандар бойынша 2-жол > 2.1-жол + 2.2-жол + 2.3-жол – рұқсат етілген; әрбір баған үшін 3-жол = 3.1 – 3.7 жолдардың қосындысына; 1, 5-бағандар бойынша 4-жол = 1-жол + 2-жол – 3-жол; 2, 3, 4-бағандар бойынша 4-жол = 1-жол + 2-жол – 3-жол – рұқсат етілген; 4-жол 1-баған 1 > 0 әрбір баған үшін 4-жол = 1-жол + 2-жол – 3-жол; 1 – 4 жолдар үшін 1-баған > 5-бағанға – рұқсат етілген; 1 – 4 жолдар үшін 1-баған > 2 – 4-бағандардың қосындысына – рұқсат етілген; 1, 2, 3, 3.1-3.7, 4 жолдар бойынша егер 1-баған > 0, онда 2 – 4-бағанда > 0 – рұқсат етілген; есепті жылдың 1-бағанының 1-жолы = өткен жылдың 1-бағанының	графа 5 $\geq$ графе 6 для каждой строки если графа 3 = графе 4, то графа 5 = графе 6 для каждой строки; строка 1 = сумме строк 1.1 – 1.10 по графам 1–6; если графа 3 > 0, то графа 5 > 0 для каждой строки; если графа 4 > 0, то графа 6 > 0 для каждой строки; если графа 5 > 0, то графа 3 > 0 для каждой строки; если графа 6 > 0, то графа 4 > 0 для каждой строки; если графа 3 – графа 4 > 0, то графа 5 – графа 6 > 0 для каждой строки; если графа 5 – графа 6 > 0, то графа 3 – графа 4 > 0 для каждой строки; графа 7 = графа 5 *1000 / графу 3 / 12 для каждой строки; графа 8 = графа 6 *1000 / графу 4 / 12 для каждой строки. 4) Раздел 4: если строка 1 > 0, то строка 3 > 0 по графе 1, 2 (допустимый для кода согласно Общему классификатору видов экономической деятельности (далее -ОКЭД) - 94); если строка 2 > 0, то строка 4 > 0 по графам 1, 2; если строка 3 > 0, то строка 1 > 0 по графам 1, 2; если строка 4 > 0, то строка 2 > 0 по графам 1 2; строка 5 = 0 по графе 1, 2 – допустимый; строка 6 = 0 по графе 1, 2 – допустимый; строка 7 = 0 по графе 1, 2 – допустимый. 5) Раздел 5: строка 3 = сумме строк 3.1 – 3.6 по графа 1, 2; (строка 1 + строка 3 + строка 4) / (строку 1 графы 1 раздела 2) = 365 дней по графе 1 (для високосного года – 366 дней); (строка 1 + строка 3 + строка 4) / (строку 1 графы 2 раздела 2) = 365 дней графе 2 (для високосного года – 366 дней); если строка 1 > 0, то строка 2 > 0 по графе 1, 2; если строка 2 > 0, то строка 1 > 0 по графе 1, 2. 6) Раздел 6: строка 1 $\geq$ строка 1.1 + строка 1.2 + строка 1.3 для каждой графы; графа 1 $\geq$ графа 2 + графа 3 + графа 4 для каждой строки. 7) Раздел 7: строка 2 $\geq$ строке 2.1 по графам 1, 5 - допустимый; строка 2 $\geq$ строке 2.2 по графам 1, 5 - допустимый; строка 2 $\geq$ строке 2.3 по графам 1, 5 - допустимый; строка 2.1 $\geq$ строке 2.1.1 по графам 1, 5; строка 2 $\geq$ строка 2.1 + строка 2.2 + строка 2.3 по графам 1, 5 - допустимый; строка 3 = сумме строк 3.1 – 3.7 для каждой графы;
---	--

4-жолына, егер өткен жылдың 1-бағанындағы 4-жол > 0; есепті жылдың 2-бағанының 1-жолы = өткен жылдың 2-бағанының 4-жолына, егер өткен жылдың 2-бағанындағы 4-жол > 0; есепті жылдың 3-бағанының 1-жолы = өткен жылдың 3-бағанының 4-жолына, егер өткен жылдың 3-бағанындағы 4-жол > 0; есепті жылдың 4-бағанының 1-жолы = өткен жылдың 4-бағанының 4-жолына, егер өткен жылдың 4-бағанындағы 4-жол > 0; есепті жылдың 5-бағанының 1-жолы = өткен жылдың 5-бағанының 4-жолына, егер өткен жылдың 5-бағанындағы 4-жол > 0. 8) 8-бөлім: 1-баған бойынша 1-жол = 1.1 – 1.3-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1-жол > 2-жолға; 1-баған бойынша 1.3-жол ≤ 2-жолға – рұқсат етілген; 1-баған бойынша 1-жол > 3-жолға; 1-баған бойынша 1-жол > 3.1-жолға; 1-баған бойынша 3-жол > 3.1-жолға; 1-баған бойынша 1-жол = 4-жолға (ЭҚЖЖ-ның 36, 37, 38, 39, 74.90.1-кодтары үшін); 1-баған бойынша 1-жол > 4-жолға (ЭҚЖЖ-ның 10-33, 72, 84, 85.32, 85.4- кодтары үшін). 9) 9-бөлім: 1-баған бойынша 1-жол = 1.1-жол + 1.2-жол; 1-баған бойынша 1.1-жол = 1.1.1 – 1.1.4-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.1-жол = 1.1.5 + 1.1.6-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.2-жол = 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.2.1-жол = 1.2.1.1 – 1.2.1.3-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.2.2-жол = 1.2.2.1 – 1.2.2.5-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.2.3-жол $> 1.2.3.1 – 1.2.3.2$-жолдардың қосындысына; 1-баған бойынша 1.2.6-жол $> 1.2.6.1 – 1.2.6.2$-жолдардың қосындысына; егер 1-бағанының 1.1-жолы > 0, онда 1-бағанының 1.2.2.1, 1.2.2.2, 1.2.6.1-жолдары > 0. 10) Бөлімдер арасындағы бақылау: әрбір баған үшін 2-бөлімнің 1-жолы = 2.1-бөлімнің 1-жолына; әрбір баған үшін 2-бөлімнің 1-жолы = 3-бөлімнің 1-жолына; 2-бөлімнің 5-бағанының 1-жолы = 9-бөлімнің 1-бағанының 1.1-жолына; 7-бөлімнің 1-бағанының 4-жолы = 8-бөлімнің 1-бағанының 1-жолына; егер 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы > 0, онда 5-бөлімнің 1-бағанының (1-жол + 3-жол) > 0;	строка 4 = строка 1 + строка 2 – строка 3 по графе 1, графе 5; строка 4 = строка 1 + строка 2 – строка 3 по графе 2, графе 3, графе 4 - допустимый строка 4 графа 1 > 0 графа 1 $>$ графе 5 для строк 1 - 4; графа 1 $>$ сумме граф 2-4 для строк 1 - 4; если графа 1 > 0, то графы 2 – 4 > 0 по строкам 1, 2, 3, 3.1-3.7,4 - допустимый; строка 1 графа 1 отчетного года = строке 4 графы 1 предыдущего года, если строка 4 графы 1 предыдущего года > 0; строка 1 графа 2 отчетного года = строке 4 графы 2 предыдущего года, если строка 4 графы 2 предыдущего года > 0; строка 1 графа 3 отчетного года = строке 4 графы 3 предыдущего года, если строка 4 графы 3 предыдущего года > 0; строка 1 графа 4 отчетного года = строке 4 графы 4 предыдущего года, если строка 4 графы 4 предыдущего года > 0; строка 1 графа 5 отчетного года = строке 4 графы 5 предыдущего года, если строка 4 графы 5 предыдущего года > 0. 8) Раздел 8: строка 1 = сумме строк 1.1 – 1.3 по графе 1; строка 1 $>$ строке 2 по графе 1; строка 1.3 $\leq$ строке 2 по графе 1- допустимый; строка 1 $\geq$ строке 3 по графе 1; строка 1 $\geq$ строке 3.1 по графе 1; строка 3 $\geq$ строке 3.1 по графе 1; строка 1 = строке 4 графы 1 (для ОКЭД – 36, 37, 38, 39, 74.90.1); строка 1 $>$ строки 4 графы 1 (для ОКЭД – 10-33, 72, 84, 85.32, 85.4). 9) Раздел 9: строка 1 = строка 1.1 + строка 1.2 по графе 1; строка 1.1 = сумме строк 1.1.1 – 1.1.4 по графе 1; строка 1.1 = сумме строк 1.1.5 + 1.1.6 по графе 1; строка 1.2 = сумме строк 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6 по графе 1; строка 1.2.1 = сумме строк 1.2.1.1 – 1.2.1.3 по графе 1; строка 1.2.2 = сумме строк 1.2.2.1 – 1.2.2.5 по графе 1; строка 1.2.3 $\geq$ сумме строк 1.2.3.1 – 1.2.3.2 по графе 1; строка 1.2.6 $\geq$ сумме строк 1.2.6.1 – 1.2.6.2 по графе 1; если строка 1.1 графы 1 ≥ 0, то строки 1.2.2.1, 1.2.2.2, 1.2.6.1 графы 1 ≥ 0. 10) Контроль между разделами: строка 1 раздела 2 = строке 1 раздела 2.1 для каждой графы; строка 1 раздела 2 = строке 1 раздела 3 для каждой графы;
---	--

егер 5-бөлімнің 1-бағанының (1-жол + 3-жол) > 0, онда 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолында > 0; егер 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы > 0, онда 5-бөлімнің 1-бағанының 4-жолы > 0; егер 2-бөлімнің 2-бағанының 1-жолы > 0, онда 5-бөлімнің 2-бағанының 4-жолы > 0; егер 2-бөлімнің 2, 4, 6-бағандарының 1-жолы > 0, онда 1, 2, 3, 4-жолдары бойынша 7-бөлімнің 5-бағаны > 0 – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 3-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 1-бағанының 5-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 2-бағанының 5-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 2-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 1-бағанының 6-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 2-бағанының 6-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 2-бағанының 6-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 1-бағанының 7-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 3-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; 4-бөлімнің 2-бағанының 7-жолы $\leq$ 2-бөлімнің 4-бағанының 1-жолына – рұқсат етілген; егер 5-бөлімнің 1, 2-бағандарының 3.1-жолы > 0, онда 9-бөлімнің 1-бағанының 1.1.4-жолы > 0 – рұқсат етілген; егер 6-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы > 0, онда 9-бөлімнің 1-бағанының 1.2.3-жолы > 0 – рұқсат етілген; егер 2-бөлімнің 1-бағанының 1-жолы > 0, онда 7-бөлімнің 1-бағанының (1-жол + 2-жол) > 0; егер 2-бөлімнің 5-бағанының 1-жолы > 0, онда 9-бөлімнің 1-бағанының 1.2-жолы > 0.	строка 1 графы 5 раздела 2 = строке 1.1 графы 1 раздела 9; строка 4 графы 1 раздела 7 = строке 1 графы 1 раздела 8; если строка 1 графы 1 раздела 2 > 0, то (строка 1 + строка 3) графы 1 раздела 5 > 0; если (строка 1 + строка 3) графы 1 раздела 5 > 0, то строка 1 графы 1 раздела 2 > 0; если строка 1 графы 1 раздела 2 > 0, то строка 4 графы 1 раздела 5 > 0 допустимый; если строка 1 графы 2 раздела 2 > 0, то строка 4 графы 2 раздела 5 > 0 допустимый; если графы 2, 4, 6 раздела 2 по строке 1 > 0, то графа 5 раздела 7 > 0 по строкам 1, 2, 3, 4- допустимый; строка 1 графы 1 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 3 раздела 2 допустимый; строка 5 графы 1 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 1 раздела 2 допустимый; строка 5 графы 2 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 2 раздела 2 допустимый; строка 6 графы 1 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 1 раздела 2 допустимый; строка 6 графы 2 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 2 раздела 2 допустимый; строка 7 графы 1 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 3 раздела 2 допустимый; строка 7 графы 2 раздела 4 $\leq$ строке 1 графы 4 раздела 2 допустимый; если строка 3.1 графы 1, 2 раздела 5 > 0, то строка 1.1.4 графы 1 раздела 9 > 0 допустимый; если строка 1 графы 1 раздела 6 > 0, то строка 1.2.3 графы 1 раздела 9 > 0 допустимый; если строка 1 графы 1 раздела 2 > 0, то (строка 1 + строка 2) графы 1 раздела 7 > 0; если строка 1 графы 5 раздела 2 > 0, то строка 1.2 графы 1 раздела 9 > 0.
--	---